

Posudek vedoucího diplomové práce

Lucie Vehovské

Účast OSN na humanitárních krizích, vyvolaných ozbrojenými konflikty se zaměřením na problematiku humanitárních intervencí

Diplomová práce Lucie Vehovské má 107 stran, včetně osmi příloh. Svým rozsahem je tedy nadstandardní. Zabývá se problematikou tzv. humanitárních intervencí a dotýká se také novějšího konceptu „odpovědnost chránit“ (Responsibility to Protect). Cílem autorky bylo především zmapovat možnosti OSN při obnovení mezinárodní bezpečnosti, vyhodnotit nedostatky při využívání humanitárních intervencí a charakterizovat formou „případových studií“ dvě neúspěšné humanitární mise OSN – v Somálsku a ve Rwandě. Právě těmto případovým studiím a možnému poučení do budoucna mohlo být asi věnováno více prostoru, třeba i na úkor obecněji pojatých kapitol (jako je např. charakteristika OSN).

Lucie Vehovská nejprve seznamuje čtenáře s teoretickými východisky práce (Mezinárodní humanitární právo, Charta OSN, různé teorie o příčinách konfliktů v mezinárodních vztazích). Poté v deskriptivní části práce popisuje různé typy konfliktů, zejména s důrazem na africký kontinent. Zabývá se oprávněností humanitární intervence a vývojem tohoto konceptu, až po relativně nový koncept „Odpovědnost chránit“. Možná zbytečně podrobně je popsána OSN a její možnosti při řešení konfliktů a je také otázka, jestli bylo nezbytné zařazovat kapitolu „Česká republika a OSN“. V analytické části autorka popisuje dvě asi největší selhání OSN v novodobé historii – neúspěšné humanitární intervence ve Rwandě a v Somálsku. Z toho, dle mého názoru, mohlo být naopak těžiště práce, nicméně obě kapitoly považuji za kvalitně zpracované.

V práci se nachází zbytečně velké množství gramatických chyb, resp. překlepů. To je jen formální chyba, nicméně svědčí o pravděpodobné časové tísní autorky při dokončování práce a byla by celkem snadno odstranitelná jedním dalším důkladným pročtením závěrečného textu.

Konkrétní připomínky:

- Na str. 8: „mimořádně velké lidské ztráty na straně nasazených vojáků“ by bylo třeba upřesnit konkrétním číslem, nebo kvalifikovaným odhadem. Pokud vím, bylo jich několik desítek a je otázka, jestli to vzhledem k tamní situaci považovat za velké ztráty.
- Na str. 18 dole je špatný údaj: „více než 100 000 miliónů lidí, kteří byli ohroženi“ – jednalo by se o 100 miliard, což zhruba 15 krát převyšuje celkový počet obyvatel planety.
- Na str. 23 nahoře: ne „institualizovat“, ale spíše „institucionalizovat“, dále spíše „odpovědnost chránit“, než „povinnost chránit“. Pak také na str. 23 uprostřed není vhodný termín „technologická neštěstí“, spíše např. „neštěstí způsobená antropogenními faktory“.
- Na str. 25 a dále doporučuji nepoužívat zkratky, kde je vhodnější vypsát celý název, konkrétně místo „HI“ raději vypsát „humanitární intervence“. Podobné je to u zkratky „RtoP, raději bych vypsál celé „Responsibility to Protect“.
- Na str. 29 dole, i když jde o citaci, se neztotožňuji s výrokem „intervence může být povinná“. Povinnost chránit své obyvatele má daný stát, mezinárodní společenství může mít snad odpovědnost, nikoliv povinnost zasáhnout, pokud stát selhává.

- Na str. 32 uprostřed autorka uvádí, že „byla zahájena reforma Rady bezpečnosti“. Nejsem se toho vědom, jen se o tom více než dvě desetiletí mluvím.
- Na str. 34 dole je ne příliš srozumitelně formulovaná věta: „Pravdou ovšem je, že OSN se po problémech se zásahem ve Rwandě a Kosovu již nedopustila stejně osudových rozhodnutí. Je otázkou, zda pouze pro to, že se již podobná situace nevyskytla.“ Pokud se podobná situace nevyskytla, nemohla se OSN ani opakování chyby dopustit a dosud tedy nevíme, jak by OSN, resp. mezinárodní společenství reagovalo na podobnou humanitární krizi.
- Na str. 45 autorka uvádí „Stálý meziresortní výbor“ a o několik řádků dále „Meziresortní tým“. Pokud jde o totéž, bylo by vhodné použít stejný termín.
- Na str. 47 nahoře autorka uvádí, že tzv. Miléniové rozvojové cíle není možné splnit. Možné by to bylo, co fatálně chybí, je vůle a odhodlání mezinárodního společenství.
- Na str. 47 cituje autorka T. Tožičku, který cituje Akční plán pro Afriku skupiny G8: „... nebude upřena šance dosáhnout rozvojových cílů tisíciletí kvůli nedostatku finančních prostředků“. Autorka za to samozřejmě nemůže, nicméně jde o nesmyslný výrok. Šance dosáhnout cílů je upřena především kvůli nedostatku finančních prostředků na rozvoj a ten je zase podmíněn silnou neochotou rozvinutých zemí prostředky vyčlenit (tristně vyznívají např. srovnání, kolik šlo na sanaci bankovního sektoru a kolik na rozvojovou spolupráci v posledních třech letech).
- Na str. 48 mám pocit, že tab. 2 je zařazena nelogicky a možná i nadbytečně, nevztahuje se k OSN a k řešené problematice. Navíc údaje by mohly být novější, než z roku 2006.
- Na str. 69 nahoře si nejsem jistý, jestli je možné uvést jako státní zřízení „anarchie“, byť toto pojmenování odpovídá realitě.
- Na str. 76 dole si nejsem jistý, že selhání v Somálsku je „nevydařeným pokusem dobře míněného liberálního internacionalismu“. Tento výrok by bylo dobré u obhajoby blíže vysvětlit.
- Na str. 102 uprostřed je nesrozumitelná věta: „Nekřičte na ně, nevyhrožujte jim, aby si všimli, že studujete jejich podobu, oblečení a chování.“

Přes uvedené výhrady, které jsou spíše formálního charakteru, považuji diplomovou práci Lucie Vehovské za zdařilou a užitečnou. Jedinou výhradou vlastně zůstává určitá nedotaženost některých formulací a zbytečné formální chyby.

Na základě výše uvedeného doporučuji práci Lucie Vehovské k obhajobě a doporučuji hodnocení velmi dobře až výborně, v závislosti na výsledku obhajoby.